

КЕАҚ «М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті»

Теңдік, әртүрлілік және инклюзия стратегиясы

Шымкент 2025

Кіріспе

ТМД елдерінің заманауи университеттері басқарудың дәстүрлі формаларынан әлеуметтік жауапкершілікке, әртүрлілікті құрметтеуге және академиялық қоғамдастықтың әрбір мүшесінің құқықтарын қорғауға негізделген модельдерге белсенді түрде көшуде. Білімге тең қол жеткізу, инклюзивті тәжірибелерді қолдау және қауіпсіз орта құру — өз ықпалын нығайтуға және орнықты дамудың халықаралық талаптарына сәйкес келуге ұмтылатын жоғары оқу орындарын дамытудың негізгі элементтері. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті Қазақстанның, Қырғызстанның, Өзбекстанның және Ресейдің үздік өңірлік тәсілдерін біріктіретін және сонымен бірге университеттің институционалдық ерекшеліктерін ескеретін кешенді стратегия құруға мүмкіндігі бар.

Білімге тең қол жеткізу принциптері

Мүмкіндіктер теңдігі инклюзивті саясаттың негізі болып табылады. ТМД университеттерінде мүмкіндігі шектеулі студенттерді, этникалық азшылық өкілдерін, ауыл жастарын және шетелдік студенттерді қоса алғанда, білім алушылардың әртүрлі топтары үшін кедергілерді жоюға көбірек көңіл бөлінуде. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті академиялық қолдау жүйесін кеңейте алады, бірінші курс студенттеріне бейімделу бағдарламаларын енгізе алады, психологиялық қолдауды күшейте алады және әр студенттің әлеуметтік немесе мәдени фонына қарамастан өз әлеуетін жүзеге асыруға мүмкіндік беретін икемді оқыту форматтарын дамыта алады.

Инклюзивті академиялық орта құру

Құрмет пен қабылдау атмосферасын қалыптастыру университет құрылымындағы жүйелі өзгерістерді талап етеді. ТМД университеттері инклюзия орталықтарын дамытады, қызметкерлерді қатысу және қолжетімділік мәселелері бойынша дайындайды, Этика кодекстерін енгізеді және кемсітушіліктің алдын алу тетіктерін жасайды. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті үшін маңызды қадам-инклюзивті мінез-құлықтың өзіндік стандарттарын әзірлеу, диалог кеңістігін құру және кампус ішіндегі мәдени және әлеуметтік сезімталдықты арттыруға бағытталған бастамаларды қолдау.

Қол жетімділік инфрақұрылымы

Кампустың физикалық қолжетімділігі теңдік пен инклюзия стратегиясын жүзеге асырудың негізгі аспектісі болып қала береді. Өңірдің жоғары оқу

орындары бейімделген аудиторияларды, пандустарды, лифттерді, тактильді көрсеткіштерді және кітапханалар мен зертханаларда арнайы жұмыс орындарын белсенді енгізуде. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университет кезеңдік тәсілді қолдана отырып, өзінің инфрақұрылымын жаңартуды жеделдете алады: ғимараттардың қолжетімділігін бағалау, басым нысандарды анықтау, әмбебап дизайнды енгізу және бейімделу шешімдерін үнемі жаңарту.

Қызметкерлерді қолдау және инклюзивті кадр саясатын қалыптастыру

Инклюзивтілік тек студенттерді ғана емес, оқытушылар мен әкімшілік қызметкерлерді де қамтуы керек. ТМД университеттері тең жалдау тәжірибесін, кемсітушіліксіз кәсіби өсу бағдарламаларын және ерекше қажеттіліктері бар қызметкерлерді қолдау тетіктерін енгізеді. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университет үшін ашық кадр саясатын қалыптастыру, біржақтылықтан қорғау рәсімдерін дамыту, барлық қызметкерлердің оқу бағдарламаларына тең қатысуын қамтамасыз ету және инклюзия мәселелері бойынша біліктілікті арттыру маңызды бағыт болады.

Кампустағы мәдени және Ұлттық әртүрлілік

ТМД университеттерінің кампустары әртүрлі аймақтардан, елдерден және мәдениеттерден келген студенттердің алуан түрлілігімен ерекшеленеді. Мәдениетаралық коммуникация практикасы, ұлттық мерекелерді тойлау, тілдік қолдау және алмасу бағдарламалары диалог үшін қолайлы жағдай жасайды. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университет студенттік клубтардың қызметін кеңейте алады, мәдениетаралық іс-шаралар алаңдарын құра алады, әртүрлі мәдени дәстүрлерді құрметтеуге бағытталған студенттік бастамаларды қолдай алады.

Кемсітушіліктің алдын алу тетіктері

Кемсітушілік тәуекелдерін жүйелі басқару нақты жауап беру құралдарын әзірлеуді талап етеді. ТМД университеттерінде мамандандырылған комиссиялар құрылады, өтініштерді берудің электрондық сервистері енгізіледі, медиация және психологиялық қолдау қызметтері жұмыс істейді. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университет "қауіпсіз емдеу" тетігін енгізе алады, шағымдарды қараудың құпиялылығын қамтамасыз ете алады және студенттер мен қызметкерлердің әл-ауқатының жай-күйіне үнемі мониторинг жүргізе алады.

Инклюзивті білім беру және бейімделген Оқу материалдары

ТМД университеттеріндегі заманауи тәсілдер білім алушылардың барлық санаттары үшін қолжетімді оқу материалдарын пайдалануды көздейді. Балама оқу форматтары, дәріс жазбалары, субтитрлер, бірнеше тілдегі материалдар, тапсырмалардың бейімделген нұсқалары — білім беру процесін әділ ететін элементтер. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университет бейімделген материалдардың сандық кітапханасын дамыта алады және студенттердің әртүрлілігін ескере отырып, оқу мазмұнын құруда оқытушыларға қолдау көрсете алады.

Теңдік пен инклюзияны ілгерілетудегі ғылыми зерттеулердің рөлі

ТМД елдерінің университеттері әлеуметтік әділеттілік, білім беру қолжетімділігі, гендерлік саясат, инклюзивті технологиялар және қатысу психологиясы мәселелеріне арналған зерттеулерді белсенді дамытуда. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университет зерттеу топтарын құра алады, теңдік пен инклюзия тақырыптарын ғылыми жобаларға енгізе алады, студенттердің зерттеулерін қолдайды және алынған мәліметтерді университеттің ішкі саясатын жаңарту үшін қолдана алады.

ТМД шеңберіндегі әріптестік және ынтымақтастық

Ынтымақтастықтың өңірлік нысандары университеттерге әдістемелермен алмасуға, шешімдерді бірлесіп әзірлеуге және үздік тәжірибелерді енгізуге мүмкіндік береді. Қазақстандық, қырғыз және өзбек жоғары оқу орындары кадрларды даярлаудың желілік бағдарламаларын, бірлескен тренингтерді және инклюзия бойынша нормативтік құжаттарды әзірлеуді белсенді пайдаланады. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университет осындай серіктестіктерге қатысуды кеңейте алады, тәжірибе алмасуды ұйымдастыра алады, бірлескен жобалар құра алады және тең мүмкіндіктерді нығайту бойынша аймақтық бастамаларды дамыта алады.

Студенттерге арналған білім беру және әлеуметтік бастамалар

Теңдік пен инклюзия құндылықтарын ілгерілету тек студенттер қауымдастығын тарту арқылы мүмкін болады. ТМД университеттері толеранттылық клубтарын құрады, форумдар, тренингтер, инклюзивтік күндер өткізеді, студенттік зерттеулер мен әлеуметтік жобаларды қолдайды. М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетте тұрақты білім беру науқандарын, конкурстарды, мамандармен кездесулерді, сондай-ақ студенттер теңдік мәселелерін талқылап, жақсартуларды ұсына алатын платформаларды ұйымдастыруға болады.

Қорытынды

М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университет үшін теңдік, әртүрлілік және инклюзия стратегиясы заманауи, қауіпсіз және қолдаушы академиялық ортаны қалыптастырудың іргетасы болып табылады. Университет өңірдегі позицияны нығайтуға, қоғамдастықтың барлық мүшелері үшін қолайлы жағдай жасауға және ТМД университеттерінің үздік тәжірибелерін біріктіруге мүмкіндік алады. Стратегиялық бағыттарды дәйекті іске асыру білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз етуге, құрмет мәдениетін дамытуға және әрбір студент пен қызметкер өзінің маңыздылығы мен қолдауын сезіне алатын кампус құруға мүмкіндік береді.